

TURKISH TRANSLATION

www.ieu-alliance.eu

IEU GELISMELERİ

IEU BIRLIGI BIRINCI KONGRESİ

21 KASIM 2004 ALMANYA

Tarihler 21 Kasim 2004'u gosteriyordu ve bu gunesli gunde Kuzey Almanya'nin bir kasabasi "Medikal Hatalarin Masum Kurbanlarini Destekleyen Gruplarin Birinci Kongresi" adli onemli bir toplantiya ev sahipligi yapıyordu. Bu tarihi bir andi. Altı farklı Avrupa ulkesinden yedi kurulus vardı toplantıda. Profesyonel ve comert meslektaşlarımızın ve dostlarımızın ev sahipliğinde SIN bu toplantiya katılmaktan çok büyük zevk aldı. Orada bulunan bütün gruplar Avrupa'da tıbbi muayenenin iyi olduğu konusunda hemfikir diler ancak kaçınılmaz olarak medikal hataların da ortaya çıkması söz konusuydu ve bunun %1 gibi bir kısmının hastayı kalıcı bir sakatlığa ya da ölüme götürebilme ihtimali vardı. Bunun da anlamı Avrupa'da tıbbi hataların gerçekleştiği ve binlerce insanın sakat kaldığı ya da olduğudur. Bu hastalar çok kötü koşullarda yaşamak zorunda kalmışlardı ve birçok ekonomik olarak büyük kayıplara uğramıştı. Toplantı boyunca Avrupa'da tıbbi hatalara maruz kalan kurbanların yaşadığı travmalar ve problemler konusunda bilgiler verildi. Avrupa'da yaşamaya tıbbi hatalara maruz kalan iatrojenik hastaların karşılaştığı birçok ortak sorun olduğu ortaya çıktı. Bunlardan en çok endişe verici olanı ise yanlış tedaviye maruz kalanların bunu ispatlayacak olan araştırmacı ya da konuyu aydınlatıcı bir testle veya tıbbi müdahaleyle karşılaşmamasıydı. Bir diğer sorun da doğru medikal bilgiye ulaşmak için hastaların tehdit içeren yöntemler kullanması. Bunların sonucunda kendi hükümetlerimize hem ulusal hem de uluslararası alanda sunulmak üzere iatrojenik hastaları korumak için ortak bir deklarasyon oluşturulmasına karar verildi. Gelecekte daha çok işbirliğinin sağlanması sonucuna varıldı çünkü bu sayede tıbbi hatalara maruz kalan hastaların Avrupada sesi daha iyi duyulabilecekti. "Iatrojenik Avrupa Birleşmesi" (**Iatrogenic Europe Unite**) bize bu hastaların haklarını korumak için fırsatlar ve daha elverişli durumlar sağlayacak.

Birlikte Gucluyuz

IEU BIRLIGI IKINCI KONGRESI 3 TEMMUZ 2005 HOLLANDA

IEU Birliği'nin İkinci Kongresi, 3 Temmuz 2005 tarihinde Hollanda'nın Utrecht şehrinde gercekleştirildi. Polonya'dan (Oncelik Zarar Vermemek - Primum Non Nocere - First Do No Harm) yeni bir grup da kongreye katıldı. İlk kongrenin deklarasyonu hastaların haklarının kanunlara konması önermişti; bu da altı ülke tarafından imzalandı ve bunlar IEU Birliğini meydana getirdi. IEU'nun bu deklarasyonu nasıl dağıtacağı, ayrıca hangi kişilere ve kurumlara göndereceği konusunda kararlar alındı. IEU'nun amacı zarar gören hastaların görüşlerinin de göz önüne alınması ve bu hastaların endiselerini en üst düzey makamlara duyurmaktır. Genelde idareciler, memurlar ve medikal görevliler karar alma sürecinde zarar gören hastaların düşüncelerini ve endiselerini görmezden gelmektedir, özellikle de iatrojenik hastalarda. Aşağıda İkinci IEU Kongresi'nin fotoğraflarını görebilirsiniz.

Temsil edilen ülkeler: İrlanda, Almanya, Büyük Britanya, Hollanda, Kuzey İrlanda, Polonya

www.ieu-alliance.eu
IEU DEKLARASYONU
DEKLARASYON

IATROJENİK AVRUPA BİRLESMESİ
IEU DEKLARASYONU 2005
KANUNDAKI HASTA HAKLARI

Birinci IEU Kongresi sırasında Avrupa'da tıbbi hatalara maruz kalan kurbanların yaşadığı travmalar ve problemler konusunda bilgiler verildi. Avrupa'da yaşayan tıbbi hatalara maruz kalan iatrojenik hastaların karşılaştığı birçok ortak zorluklar olduğu ortaya çıktı.

Ne Yapılmalı?

Zarar gören hastalarla ve iatrojenik hastaların karşılaştığı sorunları dile getiren gruplarla ulusal ve uluslararası alanda çok ciddi toplantılar yapılmalı, en öncelikli olarak da zarar gören hastalara gerçek uzmanlar tahsis edilmeli. Bugünkü 'inkar et, üstünü ört' kültüründen artık vazgeçilmeli, 'dürüstlük ve açıklık' ilkeleri benimsenmeli; sağlık

uzmanlari artik medikal hatalar sonucunda zarar goren hastalari konusunda durust olmalidir.

Birlik hastalarin tam olarak korunmasini talep etmekte, hasta haklarinin hukuki metinlere gecmesini savunmaktadır: saglik uzmanlari hukuki zorunluluk altinda her türlü medikal hatalari aciga cikarmali ve zarar goren hastalari mutlaka rapor etmelidir.

- medikal hatalarin acik, tam ve durust bir sekilde rapor edilmesinin yasal zorunluluk altina girmesi hastanin ve ailesinin gordugu zarari belirler.
- iatrojenik magdurun tam iyilestirici tedavisinin yasal zorunluluk altina girmesi gereklidir.
- iatrojenik hastanin zararinin tazminatının adaletli bir sekilde karsilanmasının yasal zorunluluk altina girmelidir – Magdurlar Tazminat Fonu
- yasal haklar, tum manuel ve bilgisayar tabanlı medikal kayitlari gorme ve bunlari duzeltme hakki saglar. Hastanin yazili izni olmadan hastanin bilgilerinin elektronik veritabanina gecirilmesine engel olunmali, bu da yasal zorunluluk altina girmelidir.
- medikal hatalari temel sebepleriyle kaydeden ulusal ve uluslararası sistemlerin gelistirilmesi ve bu sistemlerde hastanin tecrubelerinin de yansitilmasi yasal zorunluluk altina girmelidir.
- ulusal ve uluslararası alanda hastalari koruyan ve medikal hatalari onleyen sistemler gelistirilmelidir.

IEU Birliği

Ulusal, Uluslararası ve Avrupa düzeyindeki Medikal Kurumlara ek olarak (doktorlar ve cerrahlar)

Ulusal hukümetleri; Saglik Otoritelerini; Avrupa Kurumlarini; Dunya Saglik Orgutunu (WHO)

Iatrojenik hastalara karsi ahlaki, etik ve hukuki sorumluluklarini yerine getirmeye cagiriyor. IEU Birliği hem doktora hem de hastaya daha yararlı olacak bir kulturel degisimi gerceklestirmeye cagiriyor. Boylece hastalarin sagligina kavusmalari da kolaylasacaktır.

HİC KİMSE MEDİKAL HATALARA BAĞISIK DEĞİLDİR

<http://www.sin-nl.org/IEUdeclaration.htm>

Tarihler 21 Kasım 2004'ü gösteriyordu ve bu güneşli günde Kuzey Almanya'nın Dormagen kasabası "Medikal Hataların Masum Kurbanlarını Destekleyen Grupların Birinci Kongresi" adlı önemli bir toplantıya ev sahipliği yapıyordu. Bu tarihi bir andi. Altı farklı Avrupa ülkesinden yedi kuruluş vardı toplantıda.

Orada bulunan bütün gruplar Avrupa'da tıbbi muayenenin iyi olduğu konusunda hemfikirler ancak kaçınılmaz olarak medikal hatalar da olacaktı. Amerika, Kanada ve Avustralya'da yapılan araştırmaların sonucunda, hastaların %10'unun medikal hataya maruz kaldığı ortaya çıkarken bunun %1 gibi bir kısmının hastayı kalıcı bir sakatlığa ya da ölüme götürebildiği de ortaya çıkmıştır. Bunun da anlamı Avrupa'da medikal hataların olduğu ve binlerce insanın sakat kaldığı ya da olduğudur. Bu insanlar çok kötü koşullarda yaşamak zorunda kalmışlardır ve birçok ekonomik olarak büyük kayıplara uğramışlardır. Ayrıca böyle medikal hatalar Avrupa sosyal sistemine büyük zarar vermektedir.

Toplantı boyunca Avrupa'da tıbbi hatalara maruz kalan kurbanların yaşadığı travmalar ve problemler konusunda bilgiler verildi. Avrupa'da yaşamış tıbbi hatalara maruz kalan iatrojenik hastaların karşılaştığı birçok ortak sorunlar olduğu ortaya çıktı.

Medikal hataların mağdurları/akrabaları sunularla karşılaşabilirler:

- Medikal hatalardan ölenler nadir olarak ölen hastanın akrabalarına durustçe ifsa edilir, bu da hasta akrabalarını travma içinde bırakır.
- İatrojenik medikal durumun doğası ve kapsamı hakkında doğru bilgiye ulaşamama. Kacamak cevaplar veren sağlık görevlileri yanlış bilgi verirler çünkü hastanın sonucunun üstesinden gelmeleri çok zordur. Aynı zamanda işverenden ve sigorta şirketinden gelen baskılar sonucu sağlık görevlileri hastayı mağdur durumda bırakan kanıtları göstermemeye çalışırlar. Bu da sessizliği sağlamaya çalışıp ortbas etmekten başka bir şey değildir. Zarar yok = Dava yok
- Doğru medikal dokümanları elde etmedeki zorluk: en önemli ya da en kritik olanlar ortadan kaybolur, bazı dokümanlar hastanın doğruyu bilmesine rağmen yalanlanır, hatta bazı durumlarda hiçbir kayıt bulunamaz.
- Psikiyatrik etiketlendirme sonucu doğru olmayan, küçültücü yakistirmalar hastanın kayıtlarına geçirilir. Bunun tek amacı hastanın güvenilirliğini zedelemektir ve feci sonuçlara yol açabilir, hastanın iyileşmesi için ihtiyacı olan tedaviyi imkansız hale getirir. Bu da hastanın refahını zedeler, onun yaşamını riske atar.
- Gerçek diagnostik ve tedavinin yapılmaması sonucu hasta kara listeye alınır, tedavi sonucunda hastanın zarara uğrayabileceği belirtilir.
- İkinci görüşün zorluğu ya da inkarı – profesyonel olarak daha yüksek makamlara giden şikayetlerin kapanması bir uluslararası fenomendir.
- Çok fazla harcama gerektirdiğinden, medikal uzmanların kendi meslektaşları aleyhine konuşmak istememesinden ve medikal konularla ilgilenen avukatların

azligindan oturu tazminat icin hukuki yollari aramak zorlasmistir. Bu da herhangi bir etkili tazminat hakkini sabote etmektedir.

- Iatrojenik hastalar potansiyel davaci olarak gorulurler, bu yuzden de (istenmeyen kisi) - persona non grata – ilan edilirler. Onlarin davayi kazanmamalari saglamak icin de gerekli olan bilgi onlara verilmez, dogrular gizli tutulur. Iste burada bariyerler ortaya cikmaya baslar.
- Profesyoneellerin ittifaki, hassas ve masum olan hastanin durumundan daha gucludur, burada onemli olan doktorlarin ve cerrahlarin etik, ahlaki ve hukuki gereklilikler dogrultusunda hastaya ihtiyaci olan tedaviyi saglamalaridir.

Medikal hatalardan ciddi sekilde zarar goren hastanin durumunu en iyi “carpip kacan” araba benzetmesi aciklayabilir. Saglik uzmanlari, kaza sonucunda olumlere sebep olan soforlerin aksine, meydana gelen medikal kazalari ve olumleri rapor etmeme opsiyonuna sahip. Aslinda etik, ahlaki ve hukuki degerleri gormezden gelip hasar gormus hastayi tedavi etmeyebilir, boylece hastaya zarar geldigini inkar edebilir. Sorumsuzca araba kullanan her sofor adli takibatla karsilasir. Dogru bilginin inkari ve medikal hatanin olusmasindan sonra hastanin tedavi edilmesinin reddedilmesi trajik ve talihsizdir, ancak “carpip kacan” araba fenomeniyle tamamen ortusmektedir. Asagida belirtilen gruplar suna inaniyor ki yukarida yazilanlar zarar goren hastalarin medikal suistimali sonucunda ortaya cikmaktadir ve Birlesmis Milletler Insan Haklari Evrensel Bildirgesi (Universal Declaration of Human Rights) 25. maddesi 10/12/48 ile celismektedir. Avrupa insan haklari, hasta haklarini korunmasi konusuna da deginmelidir.

Ne Yapilmali?

Zarar goren hastalarla ve iatrojenik hastalarin karsilatigi sorunlari dile getiren gruplarla ulusal ve uluslararası alanda cok ciddi toplantilar yapilmali, en oncelikli olarak da zarar goren hastalara gercek uzmanlar tahsis edilmeli. Bugunku ‘inkar et, ustunu ort’ kulturunden artik vazgeçilmeli, ‘durustluk ve aciklik’ ilkeleri benimsenmeli; saglik uzmanlari artik medikal hatalar sonucunda zarar goren hastalari konusunda durust olmalidir.

IEU Birliği hastalarin tam olarak korunmasini talep etmekte, hasta haklarinin hukuki metinlere gecmesini savunmaktadir:

- saglik uzmanlari hukuki zorunluluk altinda her turlu medikal hatalari aciga cikarmali ve zarar goren hastalari mutlaka rapor etmelidir.
- medikal hatalarin acik, tam ve durust bir sekilde rapor edilmesinin yasal zorunluluk altina girmesi hastanin ve ailesinin gordugu zarari belirler.
- iatrojenik magdurun tam iyilestirici tedavisinin yasal zorunluluk altina girmesi.
- iatrojenik hastanin zararinin tazminatinin adaletli bir sekilde karsilanmasinin yasal zorunluluk altina girmesi – Magdurlar Tazminat Fonu
- yasal haklar tum manuel ve bilgisayar tabanlı medikal kayitlari gorme ve bunlari duzeltme hakki saglar. Hastanin yazili izni olmadan hastanin bilgilerinin

elektronik veritabanına girmesine engel olunmasının yasal zorunluluk altına girmesi sağlanmalıdır.

- medikal hataları temel sebepleriyle kaydeden ulusal ve uluslararası sistemlerin geliştirilmesi ve hastanın tecrübelerinin de yansıtılması yasal zorunluluk altına girmelidir.
- ulusal ve uluslararası alanda hastaları koruyan ve medikal hataları önleyen sistemlerin geliştirilmelidir.

IEU Birliği

Ulusal, Uluslararası ve Avrupa düzeyindeki Medikal Kurumlara ek olarak (doktorlar ve cerrahlar); Ulusal hükümetleri; Sağlık Otoritelerini; Avrupa Kurumlarını; Dünya Sağlık Örgütünü (WHO)

İatrojenik hastalara karşı ahlaki, etik ve hukuki sorumluluklarını yerine getirmeye çağırıyor. IEU Birliği hem doktora hem de hastaya daha yararlı olacak bir kültürel değişimi gerçekleştirmeye çağırıyor. Böylece hastaların sağlığına kavuşmaları da kolaylaşacaktır.